

2023- jil yanvar-mart ayları ushın
dáslepki maǵliwmat

**Qaraqalpaqstan Respublikası Sırtqı
ekonomikalıq baylanıs hám sawda
statistikası bólimi**

**Sırtqı ekonomikalıq baylanıs hám
sawda statistikası bólimi:**

(61) 222-67-45

Sırtqı sawda aylanısı

Mámleketimizde alıp barılıp atırğan ekonomikalıq háreketler sırt el mámleketleri menen sawda baylanıslarınıń tez pát penen ósiwine xızmet qılıp atır. Tiykarınan, mámlekettiń eksport ónimdarlıǵın asırıwı boyınsha qabıl qılınǵan nızamları jergilikli kompaniyalarǵa sırtqı bazarlarda kóplew tájriybe arttırıwına imkániyat jaratıp beredi. Pirovardida olar jáhan sawdasında báseki ústinlikke iye boladı.

Respublikada bul barısında sońǵı jıllarda ámelge asırılıp atırğan eksporttı qollap quwatlaw, importtı optimallastırw hám ulıwma alǵanda sırtqı sawda teń salmaqlılıǵın támiynlew maqsetinde ámelge asırılǵan is-ilajlar nátiyjesinde, **2023-** jil yanvar-mart ayında respublikanıń sırtqı sawda aylanısı (tekstte TSA) **123,7 mln. AQSH** dollarǵa jetti hám **2022-** jıldıń yanvar-mart aylarına salıstırǵanda **7,7 mln. AQSH** dollarına yáki **94,1 %** ti quradı.

SÍRTQÍ SAWDA AYLANÍSÍ (yanvar-mart, mln. AQSH dollari)

Sırtqı sawda aylanısı

2023-j.: **123,7** **94,1 %**

(2022-j.: 131,4)

Saldo

2023-j.: **13,4** (2022 j.: 31,7)

Eksport

2023-j.: **68,6** **84,0 %**

(2022-j.: 81,6)

Tovarlar: 68,4

Xızmetler: 0,2

Import

2023-j.: **55,2** **+10,6 %**

(2022-j.: 49,9)

Tovarlar: 49,7

Xızmetler: 5,5

Sirtqi sawda aylanbası – belgili dáwir ushın mámleket eksporti hám importı qunınıń muǵdarı esaplanadı. Tovarlardıń sirtqi sawda statistikası O‘zbekstan Respublikası bajıxana aymaǵına alıp kiriw (import) yáki O‘zbekstan Respublikası bajıxana aymaǵınan alıp shıǵıw (eksport) nátiyjesinde mámleket material resursları zapaslarına qosılatuǵın yáki olardan ayırıp taslanatuǵın tovarlar esabın sirtqi sawda ulıwmalıq esap sisteması tiykarında júritiledi.

TSAda eksport kólemi **68,6** mln. AQSH dollarına (**84,0** % ti) hám import kólemi **55,2** mln. AQSH dollarına (**10,6** % ǵa ko‘beydi) jetti. Esabat dáwirinde **13,4** mln. AQSH dollari qunında minus sirtqi sawda balansı jazıp alındı.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASÍ MENEN SÍRTQÍ SAWDA AYLANÍSÍ Eń JOQARÍ ÚLESKE IYE BOLǵAN MÁMLEKETLER
(2023-jil yanvar-mart, mln. AQSH dollari)

<p>Túrkiya</p> <p>SSA – 24,2</p> <p>Eksport: 23,3 Import: 0,9</p> <p> 19,6 %</p>	<p>QXR</p> <p>SSA – 28,1</p> <p>Eksport: 14,6 Import: 13,5</p> <p> 22,7 %</p>	<p>Rossiya</p> <p>SSA – 24,1</p> <p>Eksport: 14,4 Import: 9,7</p> <p> 19,5 %</p>	<p>Qazaqstan</p> <p>SSA – 12,7</p> <p>Eksport: 5,5 Import: 7,2</p> <p> 10,3 %</p>	<p>Latviya</p> <p>SSA – 5,5</p> <p>Eksport: 5,4 Import: 0,1</p> <p> 4,4 %</p>
<p>Gruziya</p> <p>SSA – 0,7</p> <p>Eksport: 0,7 Import: 0,0</p> <p> 0,6 %</p>	<p>Estoniya</p> <p>SSA – 0,5</p> <p>Eksport: 0,5 Import: 0,0</p> <p> 0,4 %</p>	<p>Awǵanstan</p> <p>SSA – 0,5</p> <p>Eksport: 0,4 Import: 0,1</p> <p> 0,4 %</p>	<p>Tájikistan</p> <p>SSA – 0,4</p> <p>Eksport: 0,3 Import: 0,1</p> <p> 0,3 %</p>	<p>Fransiya</p> <p>SSA – 0,5</p> <p>Eksport: 0,4 Import: 0,1</p> <p> 0,4 %</p>

Qaraqalpaqstan Respublikası, jáhánniń 46 dan artıq mámleketleri menen sawda baylanısların ámelge asırıp kelmekte. SSAńıń salmaqlı úlesi Qıtay Xalıq Respublikasında (28,1 %), Túrkiyada (23,3 %), Rossiya Federaciyasında (24,1 %), Qazaqstanda (12,7 %), Latviyada (5,5 %), Estoniyada (0,4 %) hám Gruzıyada (0,6 %) gúzetilgen.

Sonday-aq, qońsı mámleketler menen óz-ara baylanıslardı bekkemlew, mámleketlerdiń social-ekonomikalıq, sawda-sanaat hámde mádeniy salalardaǵı baylanısların rawajlandırıw boyınsha úlken isler ámelge asırılıp atırılǵanlıǵın kóriw múmkin.

UNAMLÍ SÍRTQÍ SAWDA BALANSÍ GÚZETILGEN ÚSH MÁMLEKET (2023-jil yanvar-mart, mln. AQSH dollari)

Túrkiya – 24,2

Qıtay Xalıq Respublikası – 28,1

Rossiya Federaciyası – 24,1

Sırtqı ekonomikalıq iskerligi boyınsha 20 iri sherik-mámleketler arasınan 3 mámlekette unamlı sırtqı sawda balansı gúzetilgen, sonnan, Túrkiya, Qıtay Xalıq Respublikası hám **Rossiya Federaciyası** usılar qatarınan. Qalǵan mámleket penen passiv sırtqı sawda balansı saqlanıp qalmaqta.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINI IRI SHERIK MAMLEKETLER MENEN SIRTQI SAWDA AYLANISI DINAMIKASI

(yanvar-mart, mln. AQSH dollari)

Mámleketler	2021- j.	2022- j.	2023- j.
Turkiya	29,1	28,4	24,2
 <i>Eksport</i>	26,1	25,7	23,3
<i>Import</i>	3,0	2,7	0,9
QXR	30,2	37,7	28,1
 <i>Eksport</i>	23	23,5	14,6
<i>Import</i>	7,2	14,2	13,5
Rossiya Federaciyası	31,1	21,3	24,1
 <i>Eksport</i>	21,5	8,1	14,4
<i>Import</i>	9,6	13,2	9,7
Qazaqstan	14,4	9,9	12,7
 <i>Eksport</i>	8,2	2,9	5,5
<i>Import</i>	6,2	7,0	7,2
Latviya	10,1	11,5	5,5
 <i>Eksport</i>	9,9	11,4	5,4
<i>Import</i>	0,2	0,1	0,1
Gruziya	0,6	0,3	0,7
 <i>Eksport</i>	0,6	0,3	0,7
<i>Import</i>	-	-	-
Estoniya	0,5	-0,9	0,5
 <i>Eksport</i>	0,5	-1,5	0,5
<i>Import</i>	-	0,6	-
Awғанstan Niderlandiya	1,5	1,8	0,4
 <i>Eksport</i>	1,5	1,8	0,4
<i>Import</i>	-	-	0
Tájikistan	1,1	0,1	0,4
 <i>Eksport</i>	1,1	0,1	0,4
<i>Import</i>	-	-	-
Fransiya	1,4	0,8	0,5
 <i>Eksport</i>	1,0	0,8	0,4
<i>Import</i>	0,4	0	0,1

Mámleketler	2021- j.	2022- j.	2023- j.
Niderlandiya	0,6	0,5	0,6
 <i>Eksport</i>	-	-	0,3
<i>Import</i>	0,6	0,5	0,3
Litva	0,7	0,2	0,7
 <i>Eksport</i>	0,5	0	0,3
<i>Import</i>	0,2	0,2	0,4
Portugaliya	0,1	0	0,3
 <i>Eksport</i>	0,1	-	0,3
<i>Import</i>	-	-	-
Koreya Respublikasi	4,5	4,9	4,6
 <i>Eksport</i>	0,2	0,4	0,2
<i>Import</i>	4,3	4,5	4,4
Pákistan	0,2	0	0,1
 <i>Eksport</i>	0	0	0,1
<i>Import</i>	0,2	-	-
Qırǵız Respublikasi	2,1	2,2	0,8
 <i>Eksport</i>	1,2	1,4	0,1
<i>Import</i>	0,9	0,8	0,7
Ukraina	7,0	1,6	0,1
 <i>Eksport</i>	6,9	1,5	0,1
<i>Import</i>	0,1	0,1	-
Hindistan	0	0,1	0,2
 <i>Eksport</i>	0	0,1	0,1
<i>Import</i>	0	0	0,1
Germaniya	2,7	0,5	2,6
 <i>Eksport</i>	0,1	0,2	0,1
<i>Import</i>	2,6	0,3	2,5
Misr	0	0	0,1
 <i>Eksport</i>	-	0	0,1
<i>Import</i>	-	-	-

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASI AYMAQLAR KESIMINDE SÍRTQÍ SAWDA AYLANÍSÍ (2023- jil yanvar-mart)*

	Mln AQSH dollari	Ósim pátleri, % te	úlesi, % te
Qaraqalpaqstan Respublikası	123,7	94,1	100,0
Nókis q.	66,6	85,7	53,8
<i>rayonlar:</i>			
Ámiwdárya	6,6	391,9	5,4
Beruniy	3,4	59,4	2,8
Bozataw	0,4	150,8	0,4
Qaraózek	4,6	95,1	3,7
Kegeyli	1,3	46,3	1,0
Qońırat	2,0	173,8	1,6
Qanlıkól	6,4	222,4	5,2
Moynaq	7,1	98,7	5,7
Nókis	0,8	114,4	0,6
Taqiyatas	4,1	55,1	3,3
Taxtakópir	0,2	69,7	0,1
Tórtkúl	10,2	104,3	8,3
Xojeli	2,0	105,9	1,6
Shımbay	3,0	136,9	2,4
Shomanay	0,7	412,7	0,6
Ellikqala	4,2	88,8	3,4

Eń joqari kólem,
mln. AQSH dollari

Eń joqari kólem,
mln. AQSH dollari

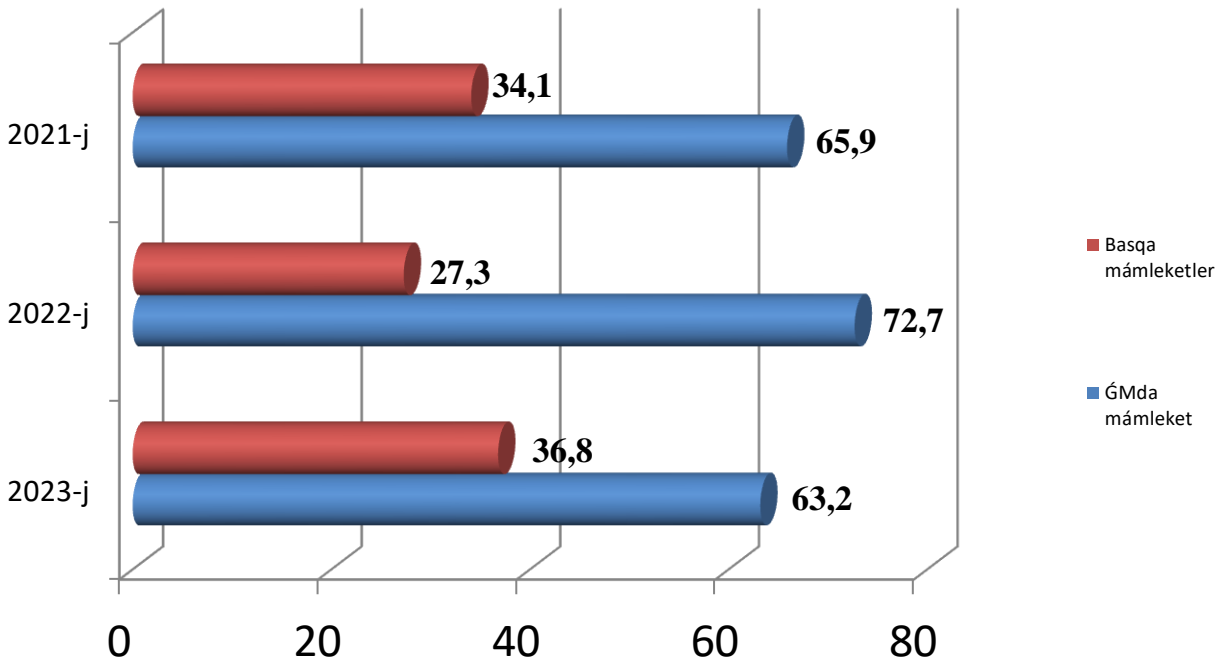
Respublika sırtqı sawda aylanısı quramındaǵı eń joqarǵı úlesin Nókis qalası **53,8 %** úlesi menen **66,6** mln. AQSH dolların, eń tómen úlesin ese Taxtakópirde **0,1 %** úles penen **0,2** mln. AQSH dollardı quradı.

* Tábiyiy gaz hám elektr energiyasın jetkerip beriw , sol qatarında, arnawlı eksport boyınsha rásmiy statistik maǵlıwmatlar , Qaraqalpaqstan Respublikası qala hám rayonlar boyınsha bólistirilmegen.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŇ SIRTQI SAWDA AYLANISINDA GMDA MAMLEKETLERI HAM BASQA MAMLEKETLERDIŇ KOLEMLERI DINAMIKASI

(yanvar-mart, mln. AQSH dollari, úlesi, % te)

2023-jıldıń yanvar-mart aylarında, sırtqı sawda aylanısında GMDA mámleketleriniń úlesi 35,1 % ti qurap, 2022- jılǵa salıstırǵanda sırtqı sawda aylanısındaǵı úlesi 121,0 % ti quradı.

Qaraqalpaqstannıń basqa sırt el mámleketleriniń SSA sı 2023- jıldıń yanvar-mart aylarında 2022- jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 84,0 % ke hám jámi SSA daǵı úlesi 64,9 % ti quradı.

Qaraqalpaqstan Respublikasınıń ĞMDA mámleketleri menen birge sirtqi sawda aylanısı 2023- jil yanvar-mart kórsetkishlerine ko'ré, **123,7** mln. AQSH dolların quradı. Sonday-aq eksport **68,6** mln. AQSH dollarǵa jetken bolsa, import **55,2** mln. AQSH dolların quradı.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ ĞMDA MAMLEKETLERI HAM SIRTQI SAWDA AYLANI (2023- jil yanvar-mart, mln. AQSH dollari)

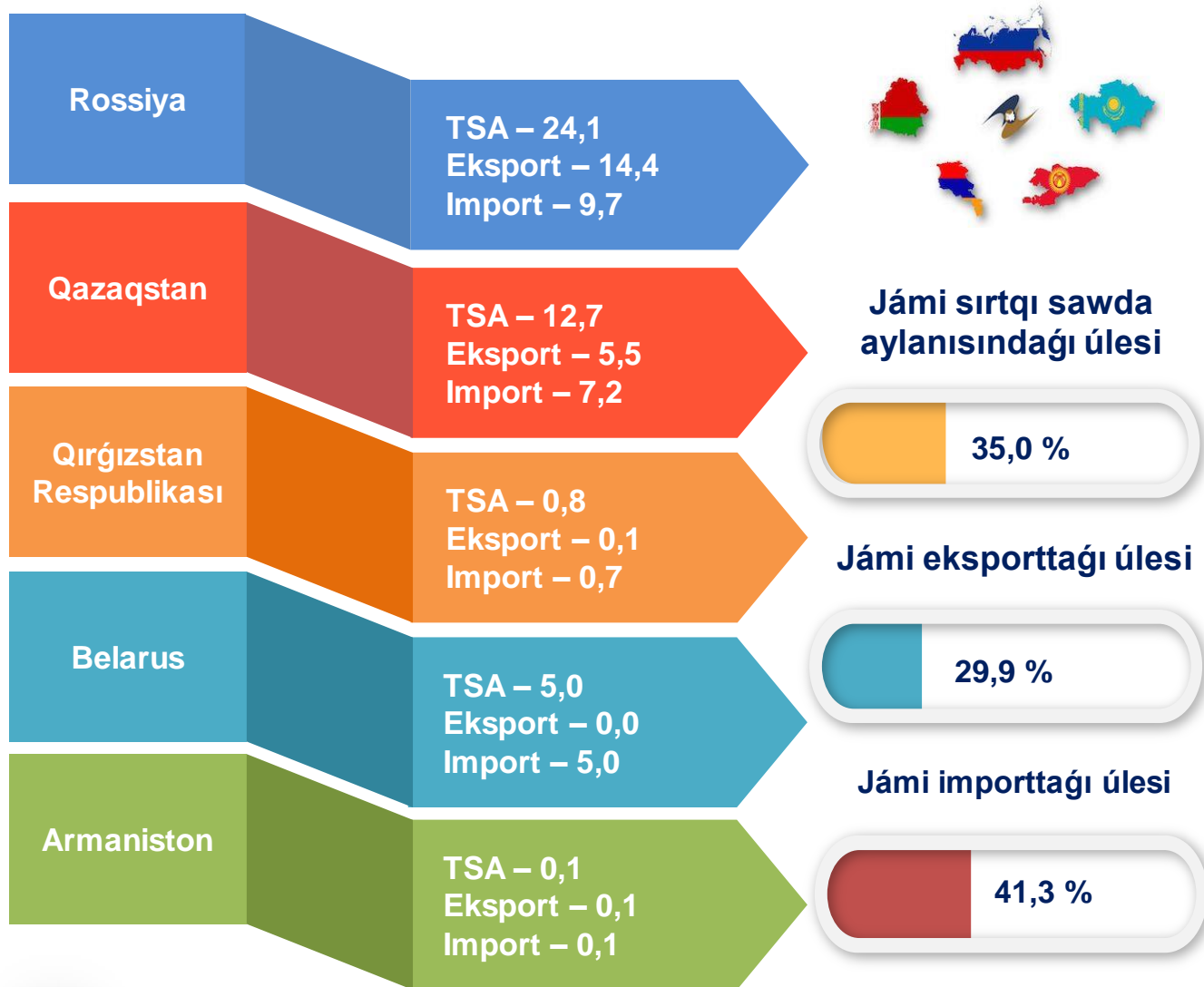
<p>Rossiya TSA – 24,1 Eksport – 14,4 Import – 9,7</p> 	<p>Qazaqstan TSA – 12,7 Eksport – 5,5 Import – 7,2</p>
<p>Qırız Respublikası TSA – 0,8 Eksport – 0,1 Import – 0,7</p> 	<p>Belarus TSA – 5,0 Eksport – 0,0 Import – 5,0</p>
<p>Tájikistan TSA – 0,4 Eksport – 0,4 Import – 0,0</p> 	<p>Ukraina TSA – 0,1 Eksport – 0,1 Import – 0,0</p>
<p>Türkmenstan TSA – 0,2 Eksport – 0,0 Import – 0,2</p> 	
<p>Moldova TSA – 1,0 Eksport – 0,6 Import – 0,4</p> 	<p>Armaniston TSA – 1,2 Eksport – 0,6 Import – 0,6</p>

Qaraqalpaqstan Respublikasınıń ĞMDA mámleketleri menen birge sirtqi sawda aylanısınıń eń joqarǵı kólemi Rossiya Federaciyası (**19,5** %), Qazaqstan (**10,3** %) hamda Qırız Respublikası (**0,6** %) mámleketlerine tuwra keldi.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŇ YEOII ĞA AĞZA MÁMLEKETLERI MENEN SIRTQI SAWDA AYLANBASI

(yanvar-mart, mln. AQSH dollari, úlesi, % te)

 Qaraqalpaqstan Respublikasınıń Evro Aziya ekonomikalıq shólkemine aǵza mámleketler menen birge sirtqı sawda aylanısı **43,3** mln. AQSH dollardı quraydı. Sonnan eksport kólemi **20,5** mln. AQSH dollardı, import kólemi **22,8** mln. AQSH dollarǵa jetti.

Sonı aytıp ótiw kerek , YEOII nıń aǵza mámleketleri (Rossiya, Belarus, Qazaqstan , Armanistan va Qırǵız Respublikası) ortasında tovarlar hám xızmetler háreketi, migrantlar háreketleniwi hám kapital háreketiniń erkinligi támiynlengen bolıp, jalǵız bajıxana sistemasına iye bolǵan ulıwma ekonomikalıq aymaq shólkemlestirilgen.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINI EKSPORTI

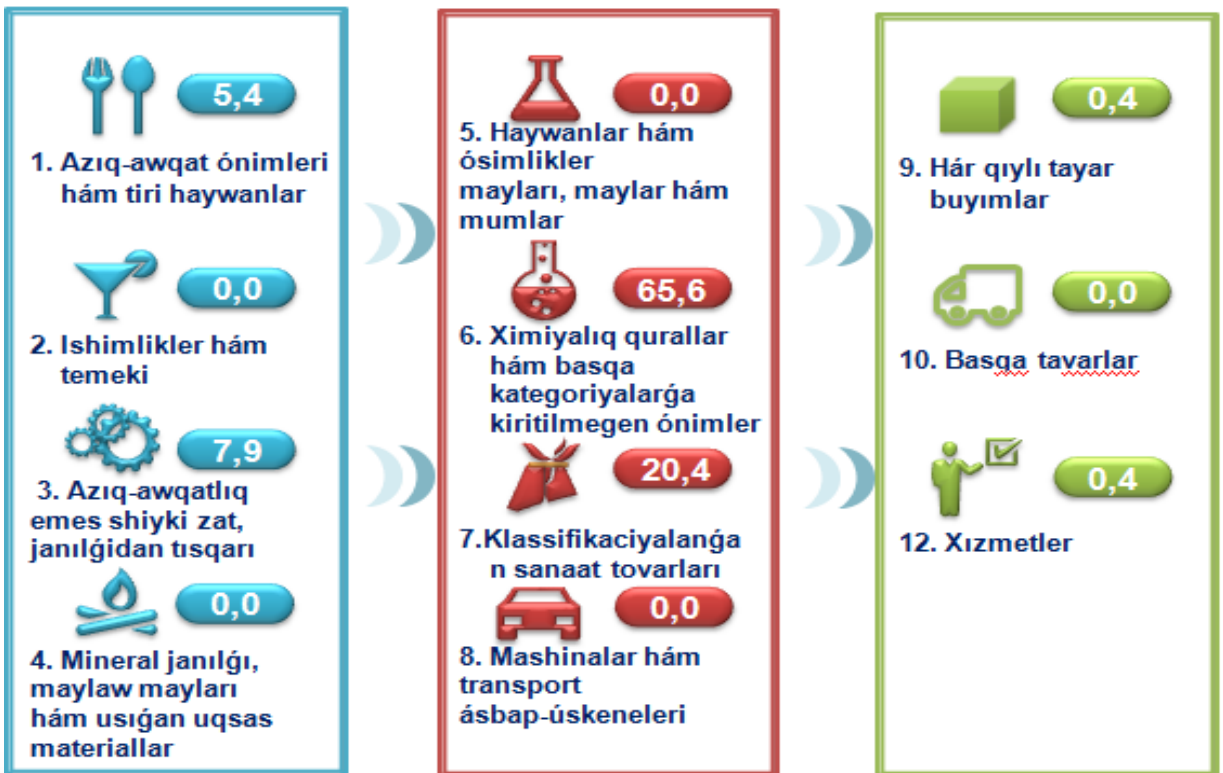

Xalıq aralıq ekonomikalıq baylanıslardıń rawajlanıwı eksporttıń turaqlı ósiwine járdem beredi hám bul óz nábwetinde belgili nátiyjelerge erisiw ushın imkaniyat jaratadı. Mámlekettiń eksport ónimdarlıǵın asırıw, eksporttı mámleket tárepinen qollap- quwatlaw, eksportqa tán ónimler nomenklaturasın keńeytiw maqsetinde ámelge asırılǵan is-ilajlar nátiyjesinde eksportyorlar sanı **94** ǵa jetti hám olar tárepinen **68,6** mln. AQSH dolları (*namonetar altınnan tısqarı*) qunındaǵı (*2022- jıldıń mas dáwirine salıstırǵanda 84,0 % ti quradı*) tovar va xızmetler eksport qılınıwı támiyinlendi.

XSST* BOYINSHA EKSPORTINI QURAMI

(2023- jil yanvar-mart úles % te)

Qaraqalpaqstan Respublikasında tovarlar sırtqı sawdası statistikalıq kórsetkishlerin júzege keltiriwde , Sırtqı ekonimikalıq háreket tovar nomenklaturası (**keyingi orınlarda TIF TN**) menen birgelikte , Birlesken Milletler shólkeminiń Xalıq aralıq standartlastırılǵan sawda (**keyingi orınlarda – XSST**) isletiledii. Bu óz nábwetinde analiz qılıw maqsetlerinde eksport hám import qılınatuǵın tovarlardı 10 dana úlken bólimlerge gruppalam ushın imkan beredi. Tovarlardı **XSST** boyınsh kodlastırıw , **TIF TN** hám **XSST** ortasında ótiw ótish gıltleri járdeminde ámelge asırıladi.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINI XSSK BOYINSHA EKSPORT QURAMI (yanvar-mart, jillar kesiminde)

XSST qurami	Mln. AQSH dollari		Ósim páti, % te		Uliwma kólemge salıstırǵanda, % te	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Jám eksport	81,6	68,6	77,9	84,0	100,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>						
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	4,9	3,7	96,6	75,4	6,0	5,4
Ishimlikler hám temeki	-	-	-	-	-	-
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı	7,2	5,4	74,7	74,5	8,9	7,9
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	-	-	-	-	-	-
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar	-	-	-	-	-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	57,4	44,9	73,5	78,3	70,4	65,6
Sanaat tovarları	9,1	14,0	87,9	153,6	11,2	20,4
Mashinalar hám transport ásbap-úskenederi	0,0	0,0		20,4	0,0	0,0
Hár qıylı tayar buyımlar	0,7	0,3	345,6	45,4	0,8	0,4
Xızmetler	2,3	0,2	365,5	10,7	2,8	0,4

Eksport quramında tovarlar úlesi **99,3 %** ti qurap, olar tiykarınan ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler (**65,6 %**), sanaat tovarları (**20,4 %**) hám azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı (**7,9 %**) úlesine tuwra kelmekte.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ XSST BÓLIMI BOYINSHA AYIRIM ÓNIMLER EKSPORTINIŃ QURAMI (2023- jil yanvar-mart)

XSSK bólimi atı	Mln. AQSH dolları	2022-jıldıń sáykes dawirine salıstırǵanda, % te
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar		
Palız hám miyweler	3106,6	100,3
Dánli eginler hám olardan tayarlanǵan ónimler	395,8	24,1
Sheker, shekerden tayarlanǵan ónimler hám bal	5,0	52,7
Kofe, shay, kakao, dámbegishler hám olardan tayarlanǵan ónimler	120,9	109,5
Ishimlikler hám temeki		
Ishimlikler		
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqari		
May alınatuǵın tuqımlar hám miyweler	8,5	20,9
Zamariq hám aǵash	347,9	-
Toqımashılıq talaları hám olardıń shıǵındıları	597,5	145,8
Tóginler ushın shiyki zat hám mineral shiyki zat (kómir, neft hám qımbat bahalı taslardan tısqari)	361,2	299,8
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar		
Neft hám neft ónimleri hám usıǵan uqsas materiallar		
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar		
Ósimlik mayları (qam, tazalanǵan yaki frakciyalanǵan)		
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler		
Organikalıq emes ximiyalıq zatlar	89,1	290,4
Birlemshi formadaǵı plastmassalar	44762,4	78,3
Efir mayları, rezinoidlar hám parfyumeriyalıq zatlar; xájetxana preparatları, polirovkalaw hám juwıw quralları	9,3	34,3
Basqa jerde klassifikaciyanbaǵan ximiyalıq materiallar hám ónimler	86,1	49,2

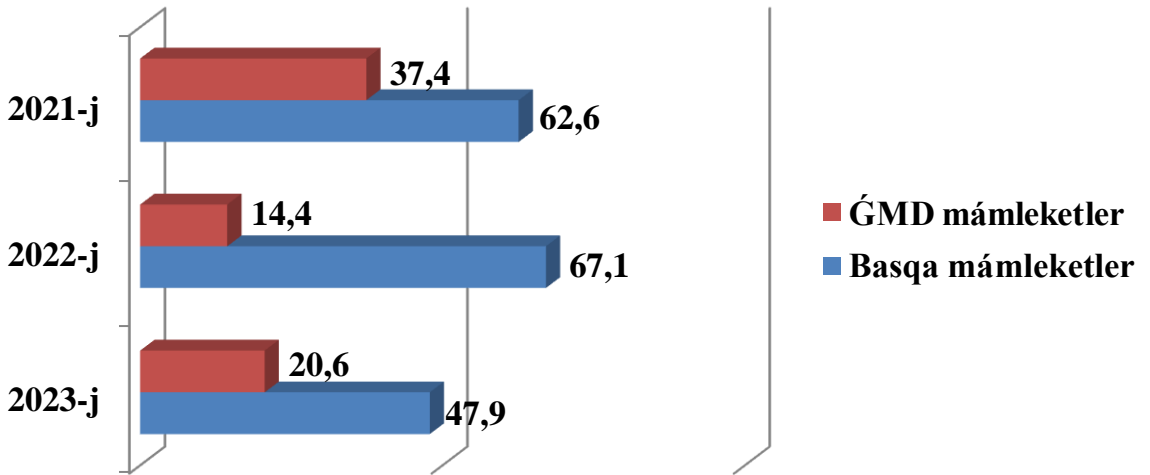
XSSK bólimi atı	Mln. AQSH dollari	2022-jıldıń sáykes dawirine salıstırǵanda, % te
Sanaat tovarları		
Probka hám terekten tayarlanǵan buyımlar (mebelden tısqarı)	135,3	727,7
Toqımashılıq iyirilgen jibi, gezlemeler, tayar buyımlar hám usıǵan uqsas ónimler	13810,0	152,3
Shoyın hám polat	-	-
Basqa tártiptegi metall bolmaǵan minerallardan alınǵan ónimler	46,1	247,0
Mashinalar hám transport ásbap-úskenerleri		
Sanaat ushın arnawlı bolmaǵan mashinalar hám olardıń detalları		
Energiya generatorı mashinaları hám ásbap-úskenerler		
Arnawlı bo'limler ushın arnawlı mólsherlangen mashinalar	2,8	26,7
Hár qıylı tayar buyımlar		
Kiyim-kenshekler hám kiyim-kenshek buyımları	242,2	49,8
Hár qıylı tayar buyımlar	14,8	55,2
Poebzal	-	-
Basqa túrdegi maxsus, ilimiy baqlaw ásbabları hám apparaturalar	51,0	30,8

Qaraqalpaqstannıń sırtqı sawda statistikasıda sherik mámleketlerge tómendegiler kiredi: alıp kırıwde - tovarlar keliip shıqqan mámleket , eger kelip shıqqamn mámleket anıq emes bolsa, jo'netip jibergen mámleket. Alıp shıǵıwda-tovarlar jiberiletuǵın mámleket esaplanadı.

2022-jıldıń yanvar-mart ayları ĞMDA mámleketlerine 20,6 mln. AQSH dolları qunındaǵı tovar hám xızmetler eksport qılınıp , jámi eksporttıń **142,8 %** in quradı.

ĞMDA HÁM BASQA MÁMLEKETLERGE TOVAR HÁM XÍZMETLER EKSPORTÍ KÓLEMLERİ DINAMIKASÍ

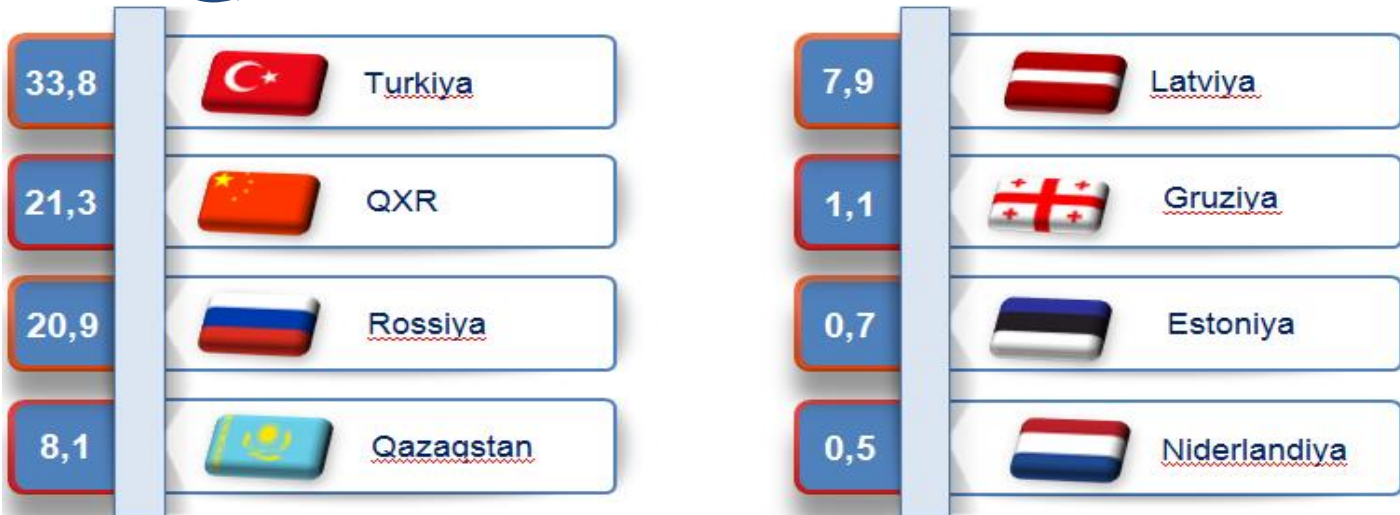
(yanvar-mart, mln. AQSH dolları, úlesi, % te)

2022- jıldıń yanvar-mart aylarında, sırtqı sawda aylanısında tovar hám xızmetler eksportı boyınsha tiykarǵı sherik quramında Túrkiya Qıtay Xalıq Respublikası Rossiya Federaciyası, Qazaqstan, Latviya hám Gruziya mámleketler bolıp. Olardıń jámi eksporttaǵı úlesi 94,4 procentti quramaqta.

RESPUBLIKA EKSPORTÍDA TIYKARǴÍ SHERIK MÁMLEKETLERDİŇ ÚLESİ (2023- jil yanvar-mart, % te)

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASÍNÍN TIYKARGÍ SHERIK MÁMLEKET-LERGE ÁMELGE ASÍRGÁN EKSPORTÍ KÓLEMI HÁM ÓSIM PÁTLERI (yanvar-mart, jillar kesiminde)

Mámleketler	Mıń. AQSH dollari		Ósim pátleri, % te		Orni	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Túrkiya	25713,0	23273,9	98,5	90,5	1	1
Qıtay Xalıq Respublikası	23465,1	14602,5	102,1	62,2	2	2
Rossiya	8078,7	14355,7	37,7	177,7	4	3
Qazaqstan	2931,0	5530,6	35,8	188,7	5	4
Latviya	11406,6	5406,9	115,1	47,4	3	5
Gruziya	293,8	737,2	47,8	250,9	13	6
Soedinennoe Korolevstvo	1825,2	671,7	18052994,4	36,8	6	7
Estoniya		483,3				8
Awғанstan	1818,7	435,7	122,9	24,0	7	9
Tájikistan	144,9	434,5	13,1	299,9	17	10
Fransiya	830,0	354,3	80,5	42,7	10	11
Niderlandiya		317,2				12
Litva	0,0	312,0	0,0	1883921,9	35	13
Portugaliya		284,4				14
Koreya Respublikası	447,4	188,7	197,1	42,2	11	15
Tayland	118,1	187,6		158,9	19	16
Hindistan	88,7	148,0	186,3	166,9	22	17
Tayban	66,5	136,2	299,5	204,9	24	18
Pakistan	10,7	116,9	94,5	1092,9	29	19
Qırǵız Respublikası	1371,6	112,5	112,0	8,2	9	20

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ RAYONLAR KESIMINDE EKSPORTI (2023- jil yanvar-mart)*

	Mln. AQSH dolları	Ósim pátleri, % te	Úlesi, % da
Qaraqalpaqstan Respublikası	68,6	84,0	100,0
Nókis q.	45,1	76,7	65,8
<i>hududlar:</i>			
Ámiwdárya	4,4	447,1	6,4
Beruniy	2,1	56,2	3,1
Bozataw	0,3	126,2	0,4
Qanlıkól	0,4	151,1	0,5
Qaraózek	1,3	59,8	1,9
Kegeyli	0,6	1 255,5	0,8
Qońırat	5,9	213,2	8,6
Moynaq	1,2	64,8	1,8
Nókis	0,6	283,7	0,8
Taqiyatas	0,6	34,1	0,8
Taxtakópir	0,1	33,5	0,1
Tórtkúl	0,5	22,2	0,7
Xojeli	0,3	53,3	0,4
Shımbay	1,3	94,5	1,9
Shomanay	0,7	412,7	1,0
Ellikqala	3,3	78,4	4,8

Eń joqarǵı kólemi,
mln. AQSH dolları

Nókis q.

45,1

Qanlıkól

5,9

Ámiwdárya

4,4

Eń joqarǵı kólemi,
mln. AQSH dolları

Xojeli

0,3

Bozataw

0,3

Taxtakópir

0,1

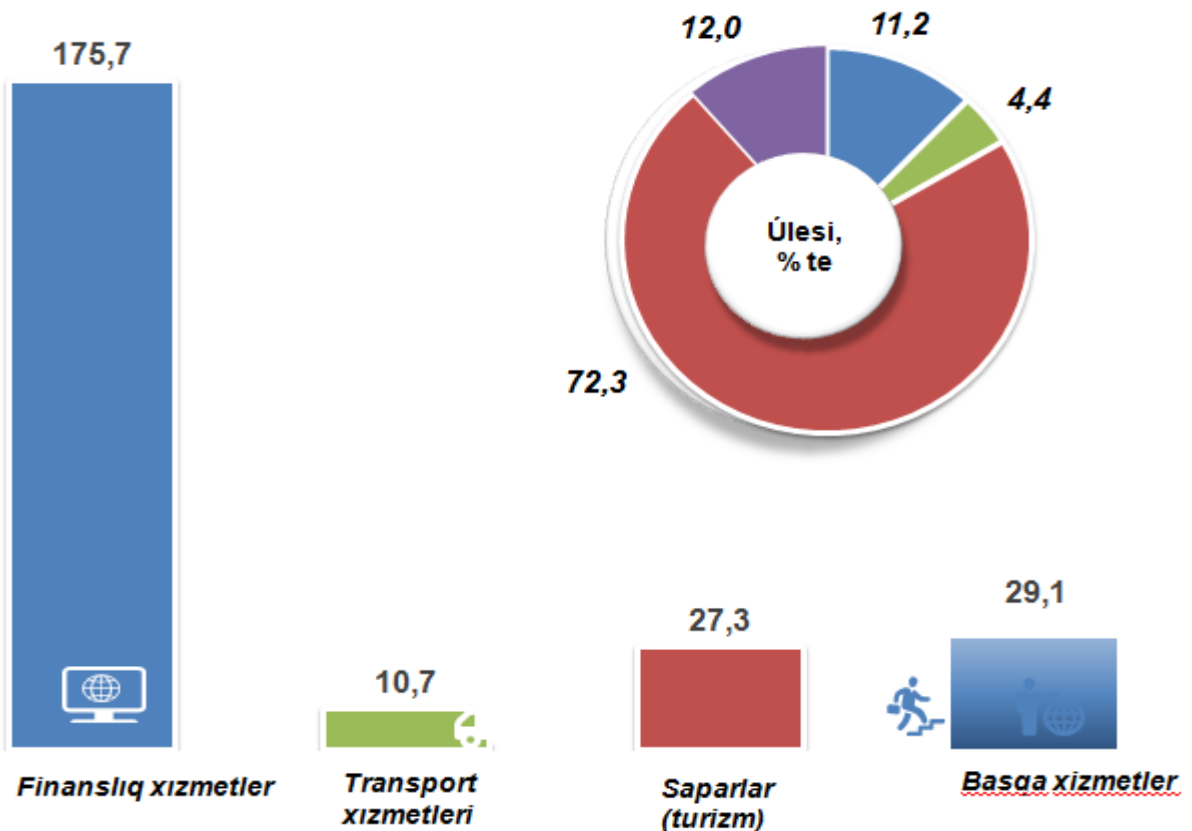
Respublika eksportı quramında eń **joqarǵı** úlesi Nókis qalası **76,7 %** i **45,1** mln. AQSH dolların, eń tómen úlesin Taxtakópir rayonı **33,5 %** i **0,1** mln. AQSH dolların quradı.

* Tábiyyıy gaz hám eklektr energiyasın jetkerip beriw , sonıńday –aq arnawlı eksport hám saparlar boyınsha rásmiy statistik maǵlıwmatlar, Qaraqalpaqstan Respublikası rayon hám qalalar boyınsha bólistirilmeǵen.

Mámleketimizde jańa islep shıǵarıw texnologiyaları hám zamanagóy úskenelerden keń paydalanıw, tarawda sapa menejmenti sistemasınıń ámeldegi yetilishi nátiyjesinde miynet ónimligin asırıwǵa xızmet etip atır. Bul, óz gezeginde, tayın ónimlerge jáhán bazarlarında óz ornın tabıw imkaniyatın beredi.

XÍZMETLER EKSPORTÍ QURAMÍ (2023- jil yanvar-mart, úlesi, % te)

Xızmetler eksportı kólemi 242,9 mrdn AQSh dolların yaki jámi eksport kóleminiń 0,4 % in qurap, 2022- jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 43,4 % ke kóbeygenligi gúzetildi. Xızmetler eksportı quramınıń tiykarǵı úlesi finanslıq xızmetler (72,3 %), saparlar (turizm) (11,2 %) hámde transport (4,4 %) úlesine tuwra kelgen.

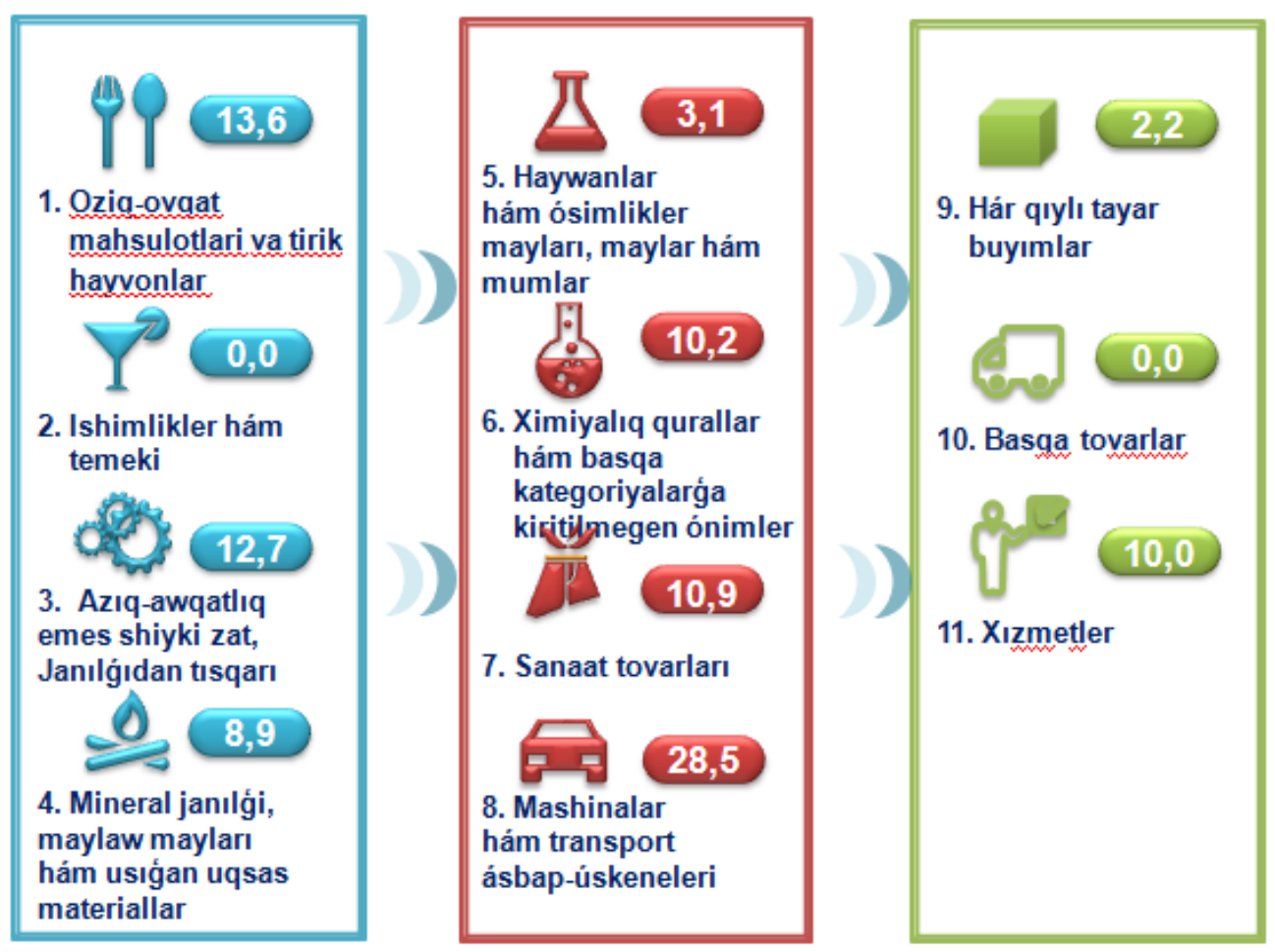
QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŇ IMPORTI

2023- jıldıń yanvar-mart aylarında import kólemi 55,2 mln. AQSh dolların hám 2022- jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 110,6 % ti quradı. Import quramında eń úlken úles, mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri (28,5 %), sanaat ónimleri (10,9 %) hámde ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler (10,5 %) esabına tuwra keldi.

XSSK BÓLIMI BOYINSHA IMPORT QURAMI (2023-jil yanvar-mart, úlesi, % te)

Tovarlar importı dinamikası analizine kóre, 2023- jıldıń yanvar-mart aylarında import qılınǵan tovarlar kólemi, ótken jıldıń mas dáwirine salıstırǵanda 2,8 mln. AQSh dollarǵa kóbeydi hám 49,7 % ti quradı. Xızmetler importı bolsa 5,5 mln. AQSh dollarǵa jetti.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINI XSSK BOLIMI BOYINSHA IMPORT QURAMI (yanvar-mart, jillar kesiminde)

XSSK bólimi	Mln. AQSH dollari		Ósim pátleri, % te		Ulwma kólemge salıstırǵanda, % te	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Jámi import	49,9	55,2	100,0	110,6	100,0	100,0
<i>sonıń ishinde:</i>						
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	8,3	7,5	103,5	90,4	16,6	13,6
Ishimlikler hám temeki	-	-	-	-	-	-
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı	5,2	7,0	51,8	135,7	10,3	12,7
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	3,8	4,9	116,6	128,7	7,6	8,9
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar	1,4	1,7	125,5	119,5	2,9	3,1
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	6,5	5,6	98,1	86,2	13,0	10,2
Sanaat tovarları	5,9	6,0	51,5	102,4	11,8	10,9
Mashinalar hám transport ásbap-úskenederi	15,1	15,7	126,7	103,8	30,3	28,5
Hár qıylı tayar buyımlar	0,6	1,2	161,2	190,1	1,3	2,2
Xızmetler	3,0	5,5	92,0	181,6	6,1	10,0

XSSK BOYINSHA IMPORT QILINGAN AYIRIM TURDEGI ONIMLER QURAMI (2023-jil yanvar-mart)

XSSK bólimi atı	Mln. AQSH dolları	2022- jilga salıstırğan da, % te
Aziq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar		
Tiri haywanlar	193,5	19,3
Gósh hám gósh ónimleri	194,7	195,5
Kofe, shay, kakao, ziravarlar hám olardan tayarlanğan ónimler	452,2	105,6
Dánli eginler hám olardan tayarlanğan ónimler	5807,5	96,6
Ishimlikler hám temekil		
Ishimlikler	0,3	
Aziq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıđan tısqarı		
Probka hám ađash-taxtalar	6696,5	132,7
Haywanlar hám ósimliklerden kelip shıqqan shiyki zat materialları	216,0	545,5
Mineral janılıđı, maylaw mayları hám usıđan uqsas materiallar		
Neft hám neft ónimleri hám usıđan uqsas materiallar	4 216,9	134,2
Kómir, koks hám briketler	689,1	103,1
Hayvon va o'simliklar moyları (yog'lari), yog'lar va mumlar		
Ósimlik mayları	1 723,6	119,5
Haywan hám ósimlik mayları		
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarđa kiritilmegen usıđan uqsas ónimler		
Organikalıq ximiya zatları	1 119,2	42,3
Ximiyalıq materiallar hám ónimler	343,8	104,7
Birlemshi formadađı plastmassalar	3 902,7	155,0
Organikalıq emes ximiyalıq zatlar	98,8	120,6

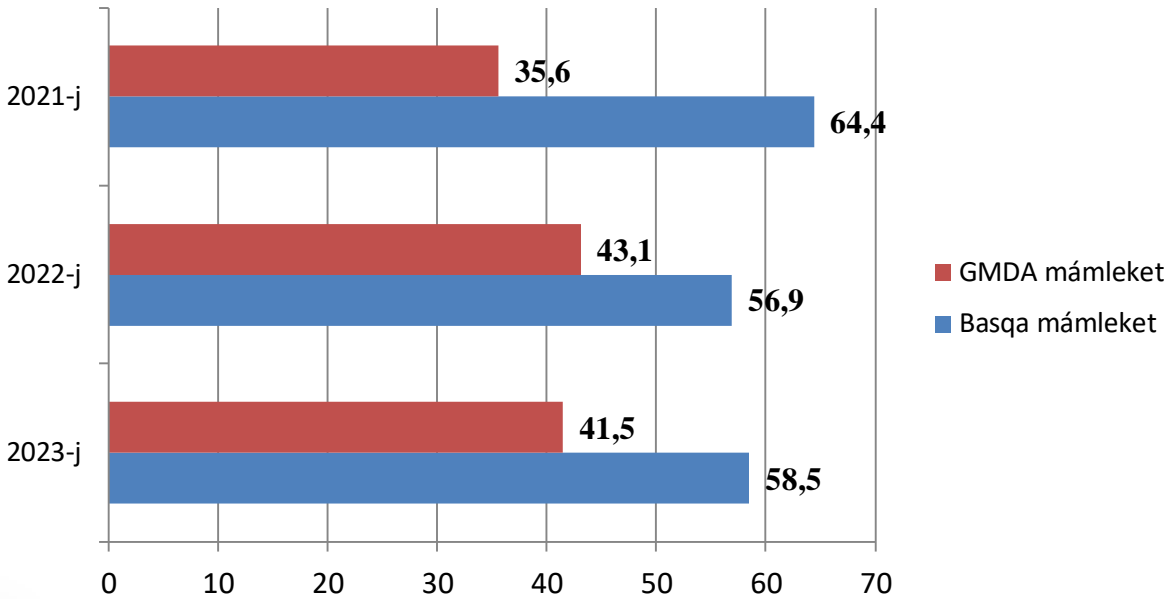
XSSK bólimi atı	MIn. AQSH dolları	2022- jilga salıstırǵan da, % te
Sanaat tovarları		
Rezina buyımları	307,2	642,7
Metallardan tayarlanǵan buyımlar	5224,1	117,7
Shoyın hám polat	112,0	11,0
Qaǵaz kardon hám terekten tayarlanǵan buyımlar (mebelden tısqarı)	7,6	133,3
Mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri		
Anıq tarawlar ushın arnawlı móljellengen mashinalar	1 309,9	86,7
Anıq tarawlar ushın arnawlı móljellengen mashinalar	11 853,8	119,1
Sanaat ushın arnawlı bolmaǵan mashinalar hám ásbap-úskeneler hám olardıń detalları	1 558,5	61,9
Elektr mashinaları, apparatlar, ásbaplar hám olardıń elektr bólekleri	490,6	84,9
Hár qıylı tayar buyımlar		
Arnawlı, ilimiy hám qadaǵalaw ásbapları hám apparatları	867,3	190,2
Hár qıylı tayar buyımlar	169,8	546,0
Bloklı binalar, suw ótkiziw, kanalizatsiya ısıtıw hám jaqtılandırıw úskeneleri ushın armatura hám bekkemlew maslamaları	98,4	75,1
Mebel hám onıń bólekleri, jatarjay buyımları, matraslar, matraslar ushın tirgekler, kópshikler hám usıǵan uqsas tigilgen mebel	56,1	231,8

2023- jil yanvar-mart juvmağına kóre ĞMDA mámleketlerinde import úlesi **41,5 %** i qurap, 2022- jılğa salıstırğanda **1,7 %** i quradı.

ĞMDA HÁM BASQA SÍRT EL MÁMLEKETLERINEN TOVAR HÁM XÍZMETLER IMPORTÍ KÓLEMLERİ DINAMİKASÍ

(yanvar-mart, mln. AQSH dollari, úlesi, % te)

2023- jil yanvar-mart aylarında Qaraqalpaqstan Respublikasınıń 32 mámlekettiń tovar hám xızmetler importın ámelge asırdı. Iri sherik-mámleketler (QXR, Rossiya, Qazaqstan, Shveciya, Koreya Respublikası, Belarus va Germaniya) jámi importıń **87,8 %** i quradı.

RESPUBLIKA IMPORTÍNDA TIYKARĞÍ SHERIK MÁMLEKETLERDİŇ ÚLESİ (2023- jil yanvar-mart, % te)

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINI SHERIK MAMLEKETLERDEN AMELGE ASIRGAN IMPORT KOLEMI HAM OSIM PATLERI (yanvar-mart, jillar kesiminde)

Mámleketler	Mln. AQSH dollari		Ósim pátleri, % te		Uliwma kólemge salıstırǵandaǵı, orni	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
QXR	14181,2	13473,3	196,3	95,0	1	1
Rossiya	13209,2	9711,8	137,2	73,5	2	2
Qazaqsta	7042,1	7191,7	114,3	102,1	3	3
Belarus	69,6	5024,7	24,3	7221,8	27	4
Koreya Respublikası	4478,5	4382,1	104,3	97,8	4	5
Shveciya	9,1	3710,6	52,0	40821,2	33	6
Germaniya	292,0	2534,7	11,3	868,2	16	7
BBA	951,1	2486,5	52,4	261,4	6	8
Qatar		1644,6	-	-		9
Turkiya	2713,2	865,0	91,9	31,9	5	10
Qirǵız Respublikası	750,9	735,3	80,3	97,9	7	11
AQSH	315,6	520,0	203,3	164,8	15	12
Shvecariya	81,7	414,5	42,7	507,3	24	13
Litva	206,3	394,0	112,3	191,0	20	14
Niderlandiya	529,9	275,3	84,3	51,9	13	15
Slovakiya	278,1	226,8	392,2	81,5	18	16
Yaponiya	661,4	210,7	545,1	31,9	8	17
Iran	535,4	205,3	114,2	38,3	12	18
Turkmaniston	378,5	201,6	60,0	53,3	14	19
Soedinennoe Korolevstvo	625,1	169,1	230,7	27,1	11	20

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ RAYONLAR KESIMINDE IMPORTI (2023- jil yanvar-mart)

	Mln. AQSH dolları	Ósim pátları, % te	Ulesi, % te
Qaraqalpaqıstan Respublikası	55,2	110,6	100,0
Nókis q.	21,5	113,9	38,9
<i>rayonlar:</i>			
Ámiwdárya	2,2	315,9	4,1
Beruniy	1,3	65,5	2,4
Bozataw	0,2	210,3	0,3
Qaraózek	4,2	92,1	7,6
Kegeyli	0,0	0,0	0,0
Qońırat	1,5	129,8	2,7
Qanlıkól	0,5	423,4	1,0
Moynaq	5,9	110,7	10,6
Nókis	0,2	43,8	0,4
Taqiyatas	3,5	61,1	6,4
Taxtakópir	0,1	6 567,2	0,2
Tórtkúl	9,7	129,3	17,6
Xojeli	1,8	125,3	3,2
Shımbay	1,7	211,5	3,0
Shomanay	0,0		0,0
Ellikqala	0,9	173,3	1,6

Eń joqarı kólem,
mln. AQSH dolları

Nókis q.

21,5

Tórtkúl

9,7

Moynaq

5,9

Eń joqarı kólem,
mln. AQSH dolları

Kegeyli

0,0

Taxtakópir

0,1

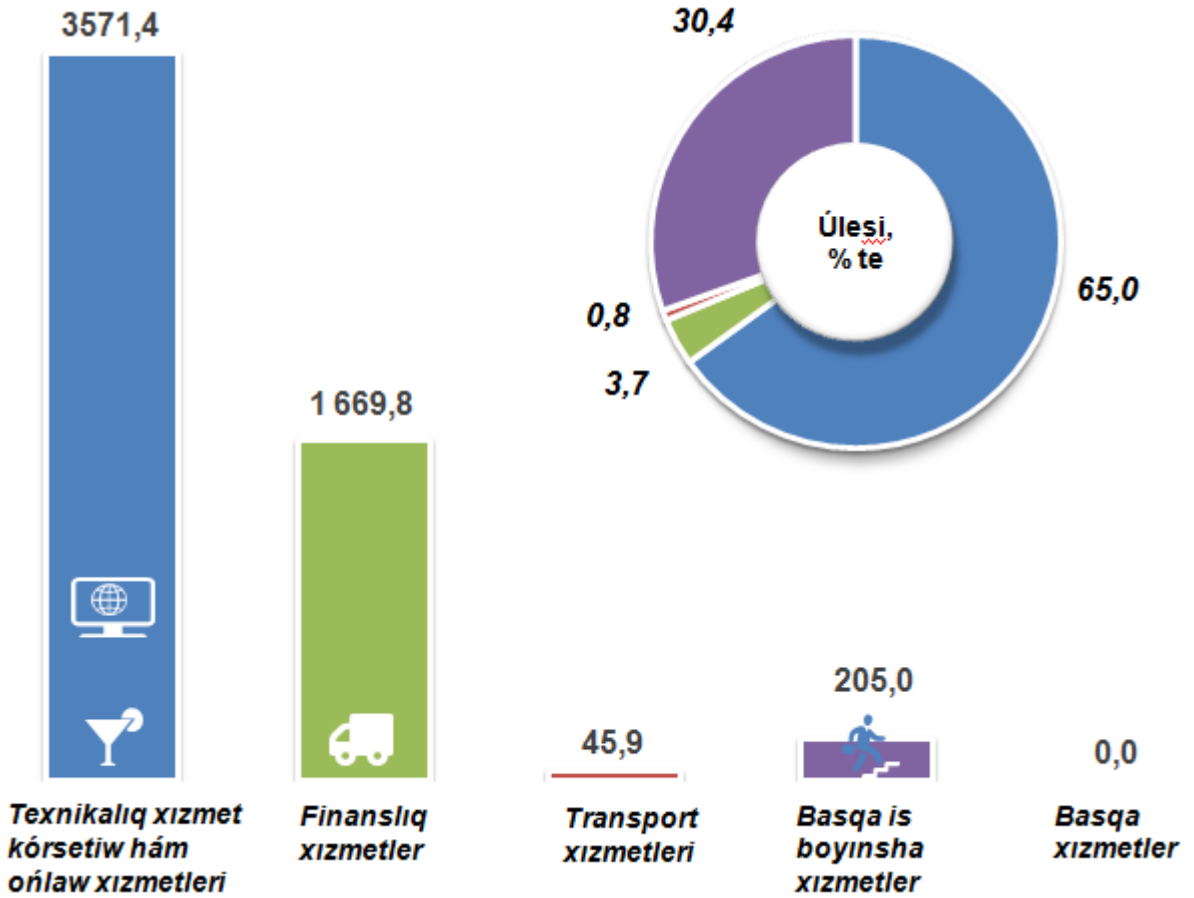
Bozataw

0,2

Respublika importi quramında eń joqarı úlesi Nókis q. **38,9 %** i **21,5** mln. AQSH dolların, eń tómen úlesin Kegeyli rayonu **0,0 %** i **0,0** mln. AQSH dolların quradı.

XÍZMETLER IMPORTÍ QURAMÍ (2023-jil yanvar-mart, úlesi, % te)

2023- jıldıń yanvar-mart ayları juwmaǵı menen xızmetler importı kólemi 5 492,1 mıń AQSh dolların yaqı jámi import kóleminiń 10,0 % in quradı hám ótken jılǵa salıstırǵanda 81,6 % ke kóbeydi. Xızmetler importı quramınıń tiykarǵı úlesi texnikaliq xızmet kórsetiw hám ońlaw xızmetleri (65,0 %), basqa is boyınsha xızmetler (30,4 %), finansliq xızmetler (3,7 %), transport xızmetleri (0,8 %) den ibárat boldı.